

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน
และการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว

กัลยาณี บุตรดีวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

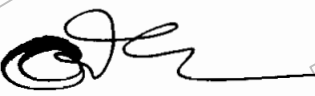
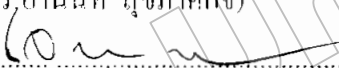
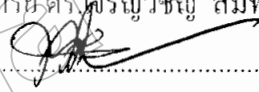
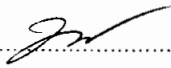
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ กัลยาณี บุตรดีวงศ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์



.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(ว่าที่ ร.ต. ดร.อานนท์ สุขภาคกิจ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

.....กรรมการ
(ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา


.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เข้มกลีกร)
วันที่ 19 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผศ. ดร.เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รศ. ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รศ. ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ประธานหลักสูตรประจำภาควิชาบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงานทำให้ งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความ อนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านพระเพลิง รวมทั้งเพื่อนครูทุกคนที่ให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวิจิต บุตรคิงส์ นายนิรัตน์ พูลแก้ว และพี่ๆ น้องๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแม่บุพการี บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและ ประสบความสำเร็จมาจนครบเท่าทุกวันนี้

กัลยาณี บุตรคิงส์

50990561: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง/การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน/ ประสิทธิภาพของโรงเรียน/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว

กัลยาณี บุตรดีวงศ์: ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนและการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว (RELATIONSHIPS BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS USING SCHOOL BASED MANAGEMENT AND EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SAKAEO EDUCATIONAL SERVICE AREA)อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม, ค.ค, ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ค. 145 หน้า. ปี พ.ศ. 2552

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน จากตัวแปรปัจจัยชีวิตสังคม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน และการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามขนาดของโรงเรียน วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประกอบด้วย การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน การตรวจสอบและถ่วงดุล ขนาดโรงเรียนและการมีส่วนร่วม สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของ

โรงเรียนดังสมการในรูปคะแนนดิบ
$$\hat{effectiveness} = 1.256 + .247return\ power\ to\ people + .286check\ and\ balance - .108school\ size + .183participation$$

50990561: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP/SCHOOL BASED MANAGEMENT/ SCHOOL EFFECTIVENESS/THE EDUCATION AREA OFFICE OF SA KAEO PROVINCE

GALLAYANEE BUTDEEWONG: RELATIONSHIPS BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS USING SCHOOL BASED MANAGEMENT AND EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SAKAEO EDUCATIONAL SERVICE AREA. THESIS ADVISORS: CHAROENWIT SOMPONGTAM, Ph.D., PIRAT WONGNAM, Ph.D. 145 pages, 2009.

The purposes of this research were to predict the equation of the effectiveness of schools from transformational leadership and school based management under the office of Sa kaeo educational service area. The samples were the teachers totals 350 persons. The instruments were a set of five-levels rating scale. The statistical devices used in this study were mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and Stepwise multiple regression analysis.

The research found that :

1. Transformational leadership of school administrators, school based management of school administrators and the effectiveness of schools under the office of Sa kaeo educational service area classified by size of school, education of executives and experience of executive management at total and each aspect were a high levels.

2. Transformational leadership of school administrators, school based management under the office of Sa kaeo educational service area were correlated with the effectiveness of schools with statistically significant at .05.

3. Transformational leadership of school administrators, school based management in the return power to people, check – balance, school size and participation under the office of Sa kaeo educational service area were predicted the effectiveness of the schools with equation in raw scores. $\hat{effectiveness} = 1.256 + .247return\ power\ to\ people + .286check\ and\ balance - .108school\ size + .183participation$

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
สภาพการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว.....	15
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน.....	24
ปัจจัยด้านชีวสังคม.....	24
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	27
การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	36
ประสิทธิผลของโรงเรียน.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60

บทที่	
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	101
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก.....	122
ภาคผนวก ข.....	126
ภาคผนวก ค.....	139
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	145

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย..... 58
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้วในภาพรวม..... 67
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว ด้านการสร้างบารมี..... 68
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ..... 69
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว ด้านการการคำนึงถึงความเป็นเอกบุคคล..... 70
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว ด้านการการกระตุ้นปัญญา..... 71
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้วจำแนกตาม ขนาดของ โรงเรียน..... 72
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้วจำแนกตาม วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร..... 73
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้วจำแนกตาม ประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหาร..... 74
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการบริหารโรงเรียน โดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวม..... 75
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการบริหารโรงเรียน โดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการกระจายอำนาจ..... 76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการบริหาร โรงเรียนโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการมีส่วนร่วม.....	77
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการบริหาร โรงเรียนโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน.....	78
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการบริหาร โรงเรียนโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการบริหารจัดการตนเอง.....	79
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของการบริหาร โรงเรียนโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล.....	80
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการบริหารโรงเรียน โดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	81
17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการบริหารโรงเรียน โดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร.....	82
18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการบริหารโรงเรียน โดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานจำแนกตามประสบการณ์การบริหารงานของผู้บริหาร.....	84
19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของประสิทธิผลของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้วในภาพรวม.....	85
20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของประสิทธิผลของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้วด้านความสามารถในการผลิตนักเรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น.....	86
21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของประสิทธิผลของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้วด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียน ให้มีทัศนคติทางบวก.....	87
22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของประสิทธิผลของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้วด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยน พัฒนาโรงเรียน.....	88
23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับของประสิทธิผลของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้วด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ภายในโรงเรียน.....	89
24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียน เป็นฐานจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร.....	91
26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานจำแนกตามประสบการณ์การบริหารของผู้บริหาร.....	93
27 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนและ ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	94
28 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับ ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	95
29 ค่าสถิติตัวพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดสระแก้ว.....	96
30 ค่า <i>Tolerance</i> และ <i>VIF</i> ของตัวแปรพยากรณ์ในแต่ละปัจจัย.....	97
31 อำนาจพยากรณ์ของตัวแปรพยากรณ์ และคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด จากปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัย ที่ใช้พยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน.....	98
32 การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้วจากตัวแปรต่าง ๆ	99
33 ค่าสถิติของตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด 3 ตัวแปรที่ใช้พยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว.....	100
34 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนและการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระแก้ว.....	140

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University